

สภาพความขัดแย้งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

สุพิพร รักประกิจ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (การบริหารการศึกษา)

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จลงได้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ดร. มานิตน์ ไชยกิจ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชูตรุประชีวิน อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ดร.อนุชา กอนพ่วง อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นายบุญรักษ์ ยอดเพชร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 นายเกรียงศักดิ์ เนื้อสีจัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านวัดโบสถ์ นายวินัย ปานไท่ ศึกษานิเทศก์ ชำนาญพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 3 ที่กรุณาให้คำปรึกษาและคำแนะนำจนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณบดี/ผู้อำนวยการ รองคณบดี/รองผู้อำนวยการและหัวหน้างานของคณะ สำนักงานหรือหน่วยงานอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าของมหาวิทยาลัยนเรศวรทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่ง ในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

สุชีพ รักประกิจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา	4
ความสำคัญของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา.....	5
ขอบเขตด้านระยะเวลา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า	10
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของความขัดแย้ง	13
แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง.....	16
ประเภทของความขัดแย้ง.....	20
สาเหตุของความขัดแย้ง.....	23
กระบวนการของความขัดแย้ง	34
ผลของความขัดแย้ง	38
พฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญความขัดแย้ง	44
ความขัดแย้งในโรงเรียน.....	47
กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง.....	49
พฤติกรรมที่แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง.....	50
การจัดการความขัดแย้ง.....	51
การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	62
แนวทางการสรรหาและการเลือกกรรมการ	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ	76
ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2543	78
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	83
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	96
ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	96
โครงสร้างการสุ่มตัวอย่าง	98
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	99
ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	99
การเก็บรวบรวมข้อมูล	100
การวิเคราะห์ข้อมูล	101
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	101
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	103
5 บทสรุป	128
สรุปผลการศึกษา	129
อภิปรายผล	132
ข้อเสนอแนะ	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก	142
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า.....	181

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการเปรียบเทียบผลทางลบและผลทางบวกของความขัดแย้ง	44
2 แสดงจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	96
3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	99
4 แสดงความขัดแย้งในองค์การ	110
5 แสดงค่าความถี่และร้อยละสภาพปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่ ด้านการกำหนดนโยบายของคณะกรรมการสถานศึกษา	112
6 แสดงค่าความถี่และร้อยละสภาพปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่ ด้านการลงมติเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	113
7 แสดงค่าความถี่และร้อยละสภาพปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่ ด้านการแต่งตั้งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	113
8 แสดงค่าความถี่และร้อยละสภาพปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่ ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	114
9 แสดงค่าความถี่และร้อยละสภาพปัญหาความขัดแย้งในหน้าที่ด้านการ บริหารจัดการด้านต่างๆของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	115
10 แสดงค่าความถี่และร้อยละของวิธีการจัดการความขัดแย้ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	116
11 แสดงการเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามเพศ	117
12 แสดงการเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านวิธีการชักจูงใจให้ผู้อื่น เชื่อว่าวิธีการของคณะกรรมการเป็นสิ่งที่ดี จำแนกตามเพศ	118
13 แสดงการเปรียบเทียบวิธีแก้ปัญหาความขัดแย้ง ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามเพศ	118

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	11
2	แสดงแบบพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อเกิดความขัดแย้ง.....	60
3	แสดงโครงสร้างการสุ่มตัวอย่าง.....	98
4	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	103
5	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	104
6	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา.....	105
7	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง.....	106
8	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามการดำรงตำแหน่ง.....	107
9	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดสถานศึกษา.....	108
10	แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเขตพื้นที่.....	109